

Kobieta Herodota - czyli „czarna” historia Afryki

- Poziom edukacyjny adresatów - druga - trzecia klasa gimnazjum, pierwsza - druga klasa szkoły średniej;
- Czas trwania zajęć - około 2 godzin;
- Charakter zajęć - studia interdyscyplinarne oparte na wykorzystaniu wiedzy internetowej;
- Forma - seminarium;

- Materiały - strony internetowe i literatura podane w załączniku, slajdy, filmy;

Po zajęciach uczeń:

- umie zdefiniować pojęcie „historia”;
- zdaje sobie sprawę ze sposobów „czytania historii”;
- ma świadomość dziedzictwa afrykańskiego;
- zdaje sobie sprawę ze swojego europocentrycznego spojrzenia na świat;
- wie o państwach Czarnej Afryki, które w rozwoju wyprzedziły państwo pierwszych Piastów;

Uwaga

Uczniowie muszą do zajęć przygotować się w domu przeglądając zawartość stron internetowych bądź literatury podanej w załączniku. Zostają podzieleni na 6 grup odpowiedzialnych za przygotowanie informacji na temat: homogenezy, kontaktów starożytnego Egiptu z czarnym Południem, obrazu Afryki w Starym Testamencie (I Księga Królewska), chrześcijańskiego państwa Aksum, państw: Ghana, Mali, Songhaj.

lp.	przebieg zajęć	treść	czas	uwagi organizacyjno-metodyczne
1.	kiedy zaczyna się historia	rozpoznanie źródeł do poznania historycznego Afryki; historia tworzona przez ludzi - subiektywizm postrzegania i analizowania;	10 min.	pytanie - co to jest historia? Pokaż za pomocą scenki jego rozumienie; pytanie - jak czytamy historię, jakie są źródła jej poznania? czy badanie historii jest obiektywne czy subiektywne? dyskusja z uczniami; w dyskusji nad subiektywizmem i obiektywizmem można wykorzystać technikę „za i przeciw”;

2.	Afryka i Europa - próba opisu zależności	europocentryczne i afrocentryczne postrzeganie historii świata; Afryka i jej „wynałazki” - w kręgu pierwszeństwa kulturowego;	15 min	Pytanie - czy Afryka jest dłużniczką Europy, czy europejska wyższość kulturowa ma rację bytu? Dyskusja - wkład Afryki w rozwój ogólny ludzkości; Na podstawie wiedzy pozyskanej wypisujemy osiągnięcia Afryki;
3.	pochodzenie człowieka	afrykańskie korzenie homo sapiens sapiens; jedność w różnorodności - przyczyny migracji i ich wpływ na drzewo genealogiczne człowieka; teoria ewolucyjna i kreacjonistyczna - stan badań;	20 min	Pytanie - skąd się wziął człowiek? Grupa 1 - komentarz do slajdu 1-4; Zadanie dla wszystkich - pokaż za pomocą ruchu proces rozwoju człowieka; Grupa 1 - jak migrował człowiek? Na podstawie slajdów 5-8; Projekcja filmu „Becomin human”; Dyskusja - spór o teorię, czyli ewolucja a kreacjonizm; za i przeciw;
4.	podróże starożytnych Egipcjan	poznanie interioru afrykańskiego; kraina kadzidłem pachnąca - w poszukiwaniu Puntu; wyprawa królowej Hatszepsut;	10 min	Pytanie - kim była Hatszepsut i w jaki sposób wpisuje się w historię Czarnej Afryki? Grupa 2 - komentarz do slajdów 9-14; analiza malowideł i reliefów ze świątyni królowej Hatszepsut w Deir-el Bahari; omówienie wpływu rozwoju techniki żeglarskiej na poznanie świata;
5.	kopalnie króla Salomona	omówienie źródeł starotestamentowych do poznania historii Afryki; wizyta królowej Saby na dworze króla Salomona; zagubione plemię Izraela i Wielkie Zimbabwe;	10 min	Lektura tekstu - I Księga Królewska; slajd 15 Grupa 3 - analiza tekstu, z jakiego rodzaju informacjami mamy do czynienia, w jaki sposób naświetlają one historię Afryki? wywiad - co kieruje rozwojem państw, co decyduje o ich rozwoju i upadku; pytanie do wszystkich - czy Afryka mogła wydać cywilizację, która stworzyła Wielkie Zimbabwe, czy może są to wpływy zewnętrzne? Pokaz slajdów 16-20; Grupa 3 - przedstawienie teorii;
6.	czarni faraonowie	rozwój cywilizacji kuszyckiej i jej związki ze starożytnym Egiptem, omówienie źródeł archeologicznych - stolice Napata i Meroe;	5 min	Pytanie - czy Czarna Afryka zasiadła na tronie starożytnego Egiptu? Grupa 4 - krótkie omówienie cywilizacji kuszyckiej;

				kiej; Zadanie dla wszystkich - omów proces adaptacji wzorców kulturowych (pokojowo lub siłą; pokojowo przez asymilację i połączenie wzorców, przez przyjęcie czystego wzorca i odrzucenie własnych tradycji);
7.	korzenie chrześcijańskiej tożsamości Etiopii	królestwo Aksum jako średniowieczna enklawa chrześcijaństwa;	5 min	fragment literatury - Dzieje Apostolskie; grupa 5 - krótkie omówienie charakteru chrześcijaństwa afrykańskiego, przyczyny i skutki epizodu Aksum; pokaz slajdów 21-23;
8.	wielkie państwa Afryki Zachodniej	średniowiecze Afryki Zachodniej: Ghana, Mali, Songhaj; organizacja; problem niewolnictwa; wpływy islamu; rozwój nauki i sztuki; pierwszy uniwersytet;	10 min	Grupa 6 - krótkie omówienie średniowiecznych państw Afryki Zachodniej na podstawie pokazu slajdów 24-32; fragment filmu „Sahara”; dyskusja - czy historia ma charakter indywidualny czy masowy;
9.	zmierzch wielkiej Czarnej Afryki	przyczyny upadku kultur afrykańskich; wyprawy goździkowe - odkrycia geograficzne i ich znaczenie;	5 min	Podsumowanie zajęć Pytanie do wszystkich - co spowodowało zmierzch cywilizacji afrykańskich? Czy Afryka dałaby sobie radę bez białych?